

**ÖSTERSUNDS
KOMMUN**
STAAREN TJÆLTE

REVISIONSRAPPORT
**GRUNDLÄGGANDE
GRANSKNING AV GEMENSAMMA
ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN**

Anneth Nyqvist, Certifierad kommunal revisor
Dnr: REV/00026/2022

Innehållsförteckning

1	INLEDNING	3
1.1	BAKGRUND.....	3
1.2	SYFTE	3
1.3	AVGRÄNSNING	4
1.4	REVISIONSKRITERIER	4
1.5	ANSVARIG NÄMND/STYRELSE.....	4
1.6	METODER.....	4
2	RESULTAT AV GRANSKNINGEN	5
2.1	HAR NÄMNDEN BEDRIVIT VERKSAMHETEN PÅ ETT ÄNDAMÅLSENLIGT SÄTT?	5
2.1.1	Förändringar under året som har påverkat nämndens ansvarsområde	5
2.1.2	Styrdokument	5
2.1.3	Nämndens verksamhetsplan	5
2.1.4	Arbetet med fullmäktige- och nämnduppdragen.....	5
2.1.5	Vidtagna åtgärder vid avvikelser	6
2.1.6	Nämndens löpande uppdrag till förvaltningen	6
2.1.7	Uppföljningar inom nämndens verksamhetsområde	6
2.2	HAR NÄMNDEN EN ÄNDAMÅLSENLIG STYRNING, UPPFÖLJNING OCH RAPPORTERING AV SIN EKONOMI?	7
2.2.1	Hur nämnden agerat vid budgetavvikelser	7
2.3	HAR NÄMNDEN SETT TILL ATT DEN INTERNA STYRNINGEN, UPPFÖLJNINGEN OCH KONTROLLEN ÄR TILLRÄCKLIG?.....	8
2.4	HAR NÄMNDEN VIDTAGIT ÅTGÄRDER UTIFRÅN FÖREGÅENDE ÅRS GRUNDLÄGGANDE GRANSKNING?.....	9

1 INLEDNING

1.1 BAKGRUND

Kommunens revisorer granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionsred all verksamhet som bedrivs inom styrelsen och nämndernas verksamhetsområden. Revisorererna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, samt de föreskrifter som gäller för verksamheten följs. De ska även se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

Den grundläggande granskningen genomförs varje år avseende nämnder och styrelser och är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningens upplägg har anpassats till Skyrevs vägledning för grundläggande granskning.

En gemensam projektplan har upprättats för samtliga nämnder. För kommunstyrelsen och fullmäktigeberedningar har separata projektplaner tagits fram. Tillkommande revisionsfrågor kan tillkomma för de enskilda nämnderna och beslutas separat.

1.2 SYFTE

Syftet med den grundläggande granskningen är att ge underlag för revisorererna att uttala sig om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt sätt, om verksamheten sköts på ett ekonomiskt tillfredställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Revisionsfrågor

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har nämnden bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt?
 - Verksamheten har genomförts enligt reglemente och lagstiftning.
 - Nämnden har agerat för att säkerställa att uppdragen från fullmäktige och de egna nämnduppdragen genomförs.
 - Det finns processer för planering, genomförande och uppföljning.
- Har nämnden en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?
 - Nämnden styr verksamheten så att verksamheten bedrivs inom de ekonomiska ramarna.
 - Det finns en tillräcklig och kontinuerlig uppföljning av ekonomin.
 - Nämnden har agerat vid budgetavvikelser.
- Har nämnden sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?
 - Det finns ett systematiskt arbete med intern styrning och kontroll.
 - Det finns kontroller och riskhantering inom väsentliga områden.
 - Arbetet med intern kontroll är en integrerad del av organisation, system och löpande arbete.
- Har nämnden vidtagit åtgärder utifrån föregående års grundläggande granskning?

1.3 AVGRÄNSNING

Granskningen är avgränsad till verksamhetsåret 2022. Nämndens räkenskaper omfattas inte av denna granskning då de granskas i samband med kommunens bokslut.

1.4 REVISIONSKRITERIER

Uppfylls kraven i:

- Kommunallagen (2017:725)
- Reglemente för nämnden
- Mål och budget 2022
- Riktlinje mål och budget i Östersunds kommun
- Fullmäktigebeslut

1.5 ANSVARIG NÄMND/STYRELSE

Granskningen avser gemensamma överförmyndarnämnden.

1.6 METODER

Granskningen utförs genom inhämtning och granskning av relevanta dokument och intervjuer med berörda tjänstemän.

Substansgranskning utförs för att i erforderlig omfattning verifiera gjorda utsagor samt att system och rutiner fungerar på avsett sätt.

2 RESULTAT AV GRANSKNINGEN

2.1 HAR NÄMNDEN BEDRIVIT VERKSAMHETEN PÅ ETT ÄNDAMÅLSENLIGT SÄTT?

2.1.1 Förändringar under året som har påverkat nämndens ansvarsområde

Inga förändringar i organisationen har skett under 2022. Det pågår ett arbete för att ansluta ytterligare en kommun till nämnden från årsskiftet 22/23.

2.1.2 Styrdokument

Nämnden har under året behandlat förslag till ändring av både reglemente och samverkansavtal för beslut i samtliga medlemskommuners kommunfullmäktige. Båda dokumentet har justerats utifrån Ragunda kommuns önskan att ingå i den gemensamma överförmyndarnämnden.

2.1.3 Nämndens verksamhetsplan

Enligt Östersunds kommuns styrmodell ska nämnderna ta fram en verksamhetsplan som dels visar de fullmäktigeuppdrag som nämnden omfattas av, dels de uppdrag som nämnden utöver fullmäktiges uppdrag avser att ha specifikt fokus på det kommande året. Politiska nyckeltal som har direkt bäring på nämndens verksamhet ska också redovisas i nämndens verksamhetsplan tillsammans med övriga nyckeltal som bedöms nödvändiga.¹

Nämnden beslutade att föreslå fullmäktige i Östersund att besluta om nämndens verksamhetsplan för gemensamma överförmyndarnämnden 2022 i september 2021. Vidare föreslog nämnden att fullmäktige i Åre och Krokoms fastställer verksamhetsplan med driftredovisning endast avseende kansli för gemensamma överförmyndarnämnden 2022.² Nämnden har därmed föreslagit två verksamhetsplaner varav en som endast avser kansliet.

På begäran av kommunstyrelsen i Krokoms kommun föreslog nämnden i februari 2022 att fullmäktige i Åre och Krokoms fastställer reviderat förslag till verksamhetsplan med driftredovisning endast avseende kansli för gemensamma överförmyndarnämnden 2022.³ Revideringen avsåg borttag av uppdrag formulerade av kommunfullmäktige i Östersunds kommun samt en generell anpassning av verksamhetsplan för att bli mer verksamhetsspecifik samt kommunneutral.

2.1.4 Arbetet med fullmäktige- och nämnduppdragen

Nämnden hade 3 uppdrag från kommunfullmäktige och 4 egna nämnduppdrag som kan kopplas till åtta av Östersunds kommunövergripande mål. Fullmäktigeuppdragen och de egna nämnduppdragen är kopplade till 2 av de kommunövergripande målen.

I nedanstående tabell framkommer om nämnden har bedömt uppdragen som genomförda (grön), bedöms bli genomförda (gul) eller bedöms inte bli genomförda under året (röd) vid uppföljning per april (T1) och augusti (T2). Tabellen visar också om uppdragen bedömdes som genomförda (grön) eller inte genomförda (röd) i årsredovisningen vid årets slut.

¹ Riktlinje för mål och budget i Östersunds kommun Dnr 00258-2021

² Gemensam överförmyndarnämnd 2021-09-30 § 14 Dnr 00010-2021

³ Gemensam överförmyndarnämnd 2022-02-10 4 Dnr 00010-2021

Uppdrag	Uppdragsg.	T1	T2	ÅR
Utred möjligheten att anlita förvaltarenhet.	KF			
Säkerställa och utveckla nämndens kompetensförsörjningsarbete.	KF			
Genomför åtgärder för att minska sjukfrånvaron.	KF			
Upprätta nytt arbets sätt avseende rekrytering av ställföreträdare.	Nämnd			
Fastställa rutin för tillsyn samt genomföra riktade tillsynsinsatser.	Nämnd			
Upprätta rutin för handläggning av ärende som innefattar medborgare, huvudmän, samt ställföreträdare, med skyddade personuppgifter.	Nämnd			
Öka kompetensen hos boenden gällande ställföreträdarens uppdrag.	Nämnd			

Nämnden bedömer att de genomfört samtliga uppdrag utom ett nämnduppdrag. De bedömer att uppdraget ”Upprätta rutin för handläggning av ärende som innefattar medborgare, huvudmän, samt ställföreträdare, med skyddade personuppgifter” inte genomförts. Av kommentar till uppdraget går att utläsa att upprättande samt implementering av rutin kommer att bli förskjutet till efter årsskiftet 22/23.

Redovisning av nyckeltal

I nämndens verksamhetsplan återfinns totalt 12 nyckeltal som samtliga har fastställts av nämnden. Nyckeltalen avser uppgifter från 2022 års verksamhet och redovisning.

2.1.5 Vidtagna åtgärder vid avvikelser

Uppdraget som inte bedömdes genomfört i årsredovisningen markerades i tertialuppföljningen per augusti som rött, d.v.s. kommer inte att genomföras under året. Nämnden har inte fattat något beslut om åtgärder utöver att det framgår av kommentaren i uppföljningen att uppdraget kommer bli förskjutet till efter årsskiftet 22/23.

2.1.6 Nämndens löpande uppdrag till förvaltningen

Nämnden har inte gett några uppdrag till förvaltningen löpande under året.

2.1.7 Uppföljningar inom nämndens verksamhetsområde

Under 2022 har nämnden fått information om verksamheten på nämndsammanträdena. Några informationspunkter under året:

- Information om ställföreträdarutredningen
- Tillsyn från länsstyrelsen som genomfördes 2022-11-28 – 2022-11-29
- Nytt team-baserat arbets sätt på kansliet

Länsstyrelsen har genomfört inspektion av överförmyndarnämnden i Krokom, Åre och Östersunds kommun den 28-29 november 2022. Efter inspektionen konstaterades att överförmyndarnämndens handläggning sköts på ett bra sätt och att de brister som noterades bedömdes vara av mindre allvarlig art. Länsstyrelsen påminde efter inspektionen om vikten av att dokumentera uppgifter som kan ha betydelse för beslut.⁴

Bedömning

Vi bedömer att nämnden i huvudsak har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt.

- Vi har inte identifierat några avvikelser från reglemente eller lagstiftning. Omfattningen av vår granskning är begränsad och utesluter inte att avvikelser kan förekomma.
- Ett nämnduppdrag har inte bedömts genomfört under året. Nämnden har inte fattat något aktivt beslut för att säkerställa att uppdraget genomförs under året.
- Nämnden har följt upp verksamhetsplanen tertialvis.
- Nämnden har hållit sig informerad om verksamheten genom informationspunkter på sammanträden.

Vi rekommenderar nämnden att säkerställa att det finns arbetssätt för att vidta åtgärder om ett uppdrag inte bedöms kunna genomföras.

2.2 HAR NÄMNDEN EN ÄNDAMÅLSENLIG STYRNING, UPPFÖLJNING OCH RAPPORTERING AV SIN EKONOMI?

Kommunstyrelsen följer månatligen upp nämndernas ekonomiska resultat och prognos. Nämnderna rapporterar resultat kopplat till mål och uppdrag till fullmäktige per den sista april, augusti och december.⁵

Nämndens budget uppgick år 2022 till 17,8 mnkr varav 14,8 mnkr bestod av kommunbidrag och resterande av övriga externa intäkter. Budgeten innehåller inga effektiviseringar/besparingar och inte heller några investeringar.

Nämndens verksamhet, inklusive fullmäktiges uppdrag, och ekonomi har följts upp per april, augusti och december.

Gemensamma överförmyndarnämnden redovisar ett resultat motsvarande + 3,4 mnkr för året. Överskottet uppges främst bero på att kostnaderna för arvoden blivit lägre för nämnden än budgeterat på grund av att andelen huvudmän som själva betalade arvode till ställföreträdarna var högre än förväntat.

2.2.1 Hur nämnden agerat vid budgetavvikelser

Nämnden har inte prognostiserat några större avvikelser under året.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden haft en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av ekonomin.

- Nämnden har bedrivit verksamheten inom de ekonomiska ramarna, resultatet uppgår till + 3,4 mnkr.
- Nämnden har följt upp ekonomin tertialvis.

⁴ Länsstyrelsen Västernorrland 2023-01-03 Ärendebeteckning 203-8669-2022

⁵ Riktlinje för mål och budget i Östersunds kommun Dnr 00258-2021

2.3 HAR NÄMNDEN SETT TILL ATT DEN INTERNA STYRNINGEN, UPPFÖLJNINGEN OCH KONTROLLEN ÄR TILLRÄCKLIG?

Av kommunallagen och i nämndens reglemente framgår att nämnden ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

Enligt riktlinje för intern kontroll och styrning ska nämnderna senast i februari varje år anta en särskild plan för den interna kontrollen. Det framgår också av nämndens reglemente att nämnden årligen ska fastställa och följa upp en plan för den interna kontrollen. Planen ska överlämnas till kommunstyrelsen senast under mars.⁶

Gemensamma överförmyndarnämnden ska årligen fastställa en internkontrollplan för att säkerställa att den interna kontrollen fungerar. Planen ska också följas upp och uppföljningen presenteras i en årsrapport.

Nämnden fastställde sin internkontrollplan 2022-02-10⁷.

Uppföljning ska, enligt Riktlinje för intern kontroll och styrning, göras till nämnden i anslutning till ordinarie verksamhetsuppföljning, d.v.s. per april, augusti och vid årsbokslut. Vid bokslut ska nämnder rapportera resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen till kommunstyrelsen. I beslutet när nämnden fastställde sin internkontrollplan framgår i enlighet med detta att planen ska följas upp per tertial och vid årets slut.

Gemensamma överförmyndarnämnden har följt upp internkontrollplanen tertialvis per april, augusti och december.

Nämnden hade nio risker och åtta kontrollmoment i sin internkontrollplan varav fyra följs upp tertialvis, två månadsvis och två per halvår. Vi noterar att flertalet av kontrollmomenten berör handläggning och diarieföring av ärenden.

I uppföljningen av internkontrollplanen per april hade fyra risker kontrollerats utan avvikelser, fyra hade kontrollerats med mindre avvikelser och en hade inte kontrollerats. I uppföljningen av internkontrollplanen per augusti hade en risk kontrollerats med större avvikelse.

I årsbokslutet hade följande två risker kontrollerats med större avvikelser:

- Risk att handlingar ej bevaras, gallras.
- Risk att verksamhetens ärendehanteringssystem ej möjliggör korrekt rensning och gallring av registrerade handlingar.

Riskerna handlar båda om gallring av registrerade handlingar. Av kommentarerna i uppföljningen per december går att utläsa att ett arbete planeras att genomföras under 2023.

Av internkontrollplanen framgår vilka nämnduppdrag som inte bedömdes genomförda i föregående års verksamhetsplan. Uppdraget att säkerställa rutinen för rekrytering av ställföreträdare var inte genomfört 2021 men finns med som ett uppdrag även för 2022.

⁶ Riktlinje för intern kontroll och styrning Dnr 00273-2020

⁷ Gemensam överförmyndarnämnd § 3 Dnr 00002-2022

Bedömning

Vi bedömer att nämnden i huvudsak har säkerställt att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig.

- Nämnden har fastställt en internkontrollplan som följs upp tertialvis.
- Flera av de risker/kontrollmoment som ingår i nämndens internkontrollplan berör samma områden.
- Nämnden har hanterat risker och vidtagit åtgärder. Riskerna bedöms kvarstå vid årets slut men det finns en beskrivning av vilka åtgärder som kommer att vidtas under 2023.

Vi rekommenderar nämnden att säkerställa att det finns kontroller och riskhantering inom väsentliga områden.

Vi rekommenderar nämnden att säkerställa att identifierade brister som uppmärksammas inom ramen för den interna kontrollen åtgärdas under kommande år.

2.4 HAR NÄMNDEN VIDTAGIT ÅTGÄRDER UTIFRÅN FÖREGÅENDE ÅRS GRUNDLÄGGANDE GRANSKNING?

Vid föregående års grundläggande granskning lämnades ett antal rekommendationer. I tabellen nedan redovisas i vilken grad nämnden vidtagit åtgärder.

Rekommendation	Vidtagen åtgärd
Förtydliga beslut om åtgärder för att genomföra både fullmäktiges uppdrag och de egna nämnduppdragen.	Nämnden har inte fattat några aktiva beslut i det fall uppföljningarna under året visat på avvikelser.
Säkerställa att samtliga kontrollmoment i internkontrollplanen genomförs.	Samtliga kontrollmoment i internkontrollplanen har genomförts.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden delvis vidtagit åtgärder utifrån föregående års grundläggande granskning.

2.5 BEDÖMNING OCH REKOMMENDATIONER

Vår bedömning är att nämnden i huvudsak har en tillfredsställande ledning och styrning samt tillräcklig intern kontroll inom de områden som vi granskat. Nämnden bedömer att endast ett av uppdragen inte har genomförts. Flera avvikelser har noterats i internkontrollplanen men nämndens redovisning visar på att avvikelserna har hanterats och att åtgärder har vidtagits.

Bedömningen grundar sig på följande bedömningar:

Revisionsfråga	Svar	Kommentar
Har nämnden bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt?	I huvudsak	Nämnden bedömer att de genomfört samtliga uppdrag från fullmäktige och tre av fyra nämnduppdrag.
Har nämnden en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?	Ja	Nämnden har bedrivit verksamheten inom de ekonomiska ramarna och följt upp ekonomin tertiälvis.
Har nämnden sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?	I huvudsak	Nämnden har fastställt och följt upp sin internkontrollplan. Avvikelser har identifierat gällande flera risker men avvikelserna har hanterats.
Har nämnden vidtagit åtgärder utifrån föregående års grundläggande granskning?	Delvis	Rekommendationen om att förtydliga beslut om åtgärder för att genomföra uppdragen ligger kvar. De brister som påpekades gällande den interna kontrollen har åtgärdats.

Vi rekommenderar nämnden att:

- *Säkerställa att det finns arbetssätt för att vidta åtgärder om uppföljningar under året visar på att uppdrag inte bedöms kunna genomföras.*
- *Säkerställa att det finns kontroller och riskhantering inom väsentliga områden.*
- *Säkerställa att identifierade brister som uppmärksammas inom ramen för den interna kontrollen åtgärdas under kommande år.*

Östersunds kommun 2023-03-23

Projektledare/Kvalitetssäkring:

Anneth Nyqvist
Certifierad kommunal revisor